

EUROPSKI PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument s plenarne sjednice

15.4.2014

B7-0435/2014/REV

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen nakon izjave potpredsjednice Komisije/Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku

u skladu s člankom 110. stavkom 2. Poslovnika

o ruskom pritisku na Istočno partnerstvo, a posebno o destabilizaciji istočne Ukrajine
(2014/2699(RSP))

Hannes Swoboda, Ana Gomes, Marek Siwiec, Maria Eleni Koppa, Tonino Picula, Liisa Jaakonsaari, Ioan Mircea Pașcu, Jo Leinen, Richard Howitt, Victor Boștinaru, Marusya Lyubcheva, Pier Antonio Panzeri, Katrin Saks, Emine Bozkurt, Libor Rouček, Boris Zala
u ime kluba S&D

RE\1028742HR.doc

PE534.912v01-00

HR

Ujedinjena u raznolikosti

HR

Rezolucija Europskog parlamenta o ruskom pritisku na Istočno partnerstvo, a posebno o destabilizaciji istočne Ukrajine (2014/2699(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir zaključke Vijeća o Ukrajini od 14. travnja 2014.,
 - uzimajući u obzir rezoluciju Opće skupštine UN-a A/RES/68/262 od 27. ožujka 2014. o teritorijalnoj cjelovitosti Ukrajine,
 - uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća od 20. i 21. ožujka 2014.,
 - uzimajući u obzir zajedničku izjavu sa sastanka na vrhu između EU-a i Rusije od 16. ožujka 2014.,
 - uzimajući u obzir izjave čelnika država i vlada o Ukrajini od 6. ožujka 2014.,
 - uzimajući u obzir Memorandum iz Budimpešte o sigurnosnim jamstvima, koji su u prosincu 1994. potpisale Ukrajina, Rusija, Sjedinjene Države i Ujedinjena Kraljevina,
 - uzimajući u obzir Helsinški završni akt iz 1975.,
 - uzimajući u obzir Povelju Ujedinjenih naroda,
 - uzimajući u obzir članak 110. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da je 16. ožujka 2014. u Autonomnoj Republici Krimu i gradu Sevastopolju organiziran nezakonit i nelegitiman referendum, koji je održan pod kontrolom ruskih vojnih postrojbi; budući da su ruske vlasti i zakonodavci, unatoč međunarodnoj osudi referendumu, ubrzano proveli pripojenje ukrajinskog poluotoka;
- B. budući da je EU odgovorio odlukom o širenju popisa sankcija dodavanjem 12 osoba odgovornih za narušavanje teritorijalne cjelovitosti Ukrajine, te odlukama o odgodi sastanka na vrhu EU-a i Rusije u lipnju 2014. i potpori obustavljanju pregovora o ruskom pristupanju OECD-u i Međunarodnoj agenciji za energiju; budući da je EU, u konkretnoj gesti solidarnosti prema Ukrajini, odlučio nastaviti s potpisivanjem političkih odredbi Sporazuma o pridruživanju, povećati makrofinancijsku pomoć Ukrajini s 610 milijuna EUR na 1,610 milijardi EUR te jednostrano otvoriti tržište EU-a za ukrajinsku proizvode;
- C. budući da je Moskva učvrstila svoju kontrolu nad Krimom osvojivši i preuzevši ukrajinske zračne i pomorske baze i izbacivši prisutno vojno osoblje; budući da je Rusija pomakla velike vojne kontingente u područja u blizini granice s istočnom Ukrajinom; budući da se smatra da je glavna svrha ove vojne prisutnosti mjera prisile u okviru razgovora o ukrajinskoj budućnosti te imajući u vidu predsjedničke izbore 25. svibnja 2014.; budući da bi vojna prisutnost Rusije, SAD-a i NATO-a mogla isprovocirati daljnje zaoštavanje situacije, što bi se odnosilo i na cijelu crnomorsku

regiju;

- D. budući da raste zabrinutost da se scenarij sličan krimskome može ponoviti u drugim regijama Ukrajine; budući da su proruski separatisti zaposjeli zgrade lokalne uprave u Harkovu, Lugansku i Donjecku; budući da su ti elementi, pod vodstvom skupine zvane „Ruski sektor” okupirali zgradu lokalne vlade u Donjecku, proglasili stvaranje suverene „Narodne Republike Donjeck”, neovisne od Kijeva, te najavili referendum o odcjepljenju regije koji bi se trebao održati najkasnije 11. svibnja 2014.; budući da su se pobune i preuzimanja vladinih zgrada dogodili i u drugim gradovima u istočnom dijelu zemlje, uključujući Slovjansk, Kramatorsk i Družkivku;
- E. budući da je odmah nakon što je Krim pripojen, vrhovni sovjet separatističke regije Pridnjestrovlje u Moldovi poslao službeni zahtjev Ruskoj Federaciji da razmotri pripajanje Pridnjestrovlja;
- F. budući da rusko preuzimanje krimskog poluotoka izvan svake sumnje predstavlja kršenje međunarodnog prava kojim se potkopava povjerenje u međunarodne instrumente, uključujući sporazume o razoružanju i neširenju nuklearnog naoružanja; budući da bi nova utrka u naoružavanju mogla dovesti do daljnjeg zaoštavanja sukoba; budući da je potrebno spriječiti takvu opasnu situaciju koja bi se lako mogla oteti kontroli;
1. najstrože osuđuje pripajanje Krima i Sevastopolja Ruskoj Federaciji te zauzima stajalište da EU i njegove države članice nikad ne bi trebale priznati proizvode agresivnih činova;
 2. čvrsto ponavlja svoju potporu suverenosti, teritorijalnoj cjelovitosti i političkoj neovisnosti Ukrajine i svih zemalja Istočnog partnerstva;
 3. izražava najozbiljniju zabrinutost zbog situacije koja se brzo pogoršava i prolijevanja krvi u istočnoj Ukrajini; potiče Rusiju da odmah povuče svoju potporu nasilnim separatistima i naoružanim paravojsnim skupinama koji su preuzeli zgrade u Slovjansku, Donjecku i drugim gradovima, da prekine sa svim provokativnim aktivnostima namijenjenim izazivanju nemira i daljnjoj destabilizaciji situacije, da ukloni sve vojne postrojbe s istočne granice Ukrajine te da radi na mirnom rješavanju krize političkim i diplomatskim sredstvima; izražava svoju punu potporu i solidarnost vladi Ukrajine dok nastoji ponovno uspostaviti vlast u okupiranim gradovima te upozorava Rusiju da ne koristi legitimno pravo Ukrajine da brani svoju teritorijalnu cjelovitost kao izgovor za pokretanje potpune vojne invazije;
 4. uvjeren je da pozivanje Rusije na pravo da se koristi svim sredstvima radi zaštite ruske manjine u trećim zemljama, kako je izjavio predsjednik Putin u svojem govoru 18. ožujka 2014., nema uporište u međunarodnom pravu i u suprotnosti je s temeljnim načelima međunarodnog ponašanja u 21. stoljeću te istovremeno predstavlja prijetnju poslijeratnom europskom redu; poziva rusku Dumu da odmah povuče mandat za uporabu sile na ukrajinskom tlu;
 5. naglašava hitnu potrebu da se Rusija uključi u konstruktivan dijalog s legitimnom vladom Ukrajine te podupire aktivni angažman EU-a u diplomatskim naporima za

smirivanje krize; pozdravlja u tom kontekstu najavu četverostranih razgovora između SAD-a, Rusije, Ukrajine i EU-a radi rasprave o sve gorećem stanju u Ukrajini te očekuje njihov uspješan ishod kojim će se stabilizirati situacija u Ukrajini i oko nje te ponovno uspostaviti suradnja među svim stranama; smatra da je u tom okviru potrebno razjasniti da je europska integracija Ukrajine, kao i Moldove i Gruzije, uskladiva s dobrim odnosima s Rusijom;

6. upozorava da će bilo kakvi daljnji koraci Ruske Federacije u destabilizaciji Ukrajine ili prijetnjama drugim zemljama Istočnog partnerstva dovesti do dodatnih sankcija i dalekosežnih posljedica za odnose EU-a i Rusije; podržava usvajanje dodatnih sankcija ako predstojeći razgovori ne donesu pozitivne rezultate u razumnom vremenskom roku; poziva države članice da se pripreme za takav razvoj događaja i da se koordiniraju kako bi se u duhu solidarnosti zajednički suočile s mogućim ruskim sankcijama;
7. osuđuje činjenicu da se Rusija koristi energijom kao alatom za prisilu u ukrajinskoj krizi te shvaća pismo koje je predsjednik Putin poslao 10. travnja 2014. osamnaestorici europskih čelnika kao neprihvatljivu prijetnju europskoj energetskej sigurnosti; u kontekstu odluke Gazproma, koji je pod državnom kontrolom, da gotovo udvostruči cijenu prirodnog plina i da traži da se unaprijed plati daljnja dostava plina Ukrajini, izražava sumnju u vezi s iskrenošću ponude iz istog pisma da se izrade usklađene mjere stabilizacije gospodarstva Ukrajine; iskreno vjeruje da sama Rusija ima interes pomoći državi u izgradnji održivog gospodarstva; poziva Moskvu da svoje riječi popratí konkretnim radnjama;
8. naglašava da EU i sve države članice trebaju ponovno uravnotežiti svoju energetskej ovisnost o Rusiji radeći ozbiljnije na energetskej diversifikaciji u pogledu plina i nuklearnih resursa i gradeći jedinstvenu energetskej politiku na razini EU-a; vjeruje osim toga da bi države članice trebale podupirati Ukrajinu povratnim tokovima ako Rusija u potpunosti ili djelomično obustavi isporuku plina zemlji te poziva Komisiju da učini sve u svojoj moći da podrži države članice u ostvarivanju tih projekata;
9. pozdravlja i podržava spremnost NATO-a na jamčenje sigurnosti svih partnerskih zemalja koje graniče s Rusijom i smatraju da trenutačna situacija u Ukrajini stvara izravnu prijetnju njihovom suverenitetu; međutim potiče rusku vladu da doprinese smanjenju napetosti situacije i inzistira na izbjegavanju vojnog jačanja sličnog Hladnom ratu; snažno potiče sve strane na poštovanje postojećih obveza kontrole naoružanja, razvoj mjera za izgradnju povjerenja i da učine sve u svojoj moći kako bi se izbjegla skupa i opasna utrka za naoružanjem;
10. pozdravlja slanje posebne promatračke misije OESS-a u čije su zadaće prikupljanje informacija o neuobičajenim vojnim aktivnostima i provokativnim akcijama kojima je cilj destabilizirati situaciju, kao i nadziranje ljudskih prava i prava manjina u Ukrajini; žali međutim što misija nema osiguran pristup Krimu gdje su se dogodili različiti slučajevi kršenja ljudskih prava, uključujući nasilje nad novinarima i njihovim obiteljima; žali zbog toga što vijesti o napadima na novinare dolaze i iz istočne Ukrajine;
11. izražava zabrinutost zbog sudbine zajednice Tatara na Krimu te sigurnosti i pristupa

pravima osoba koje pripadaju ukrajinskojezičnim zajednicama; naglašava odgovornost Ruske Federacije da, u skladu s Četvrtom ženevskom konvencijom, zaštiti sve civile u okupiranim područjima; poziva na provođenje međunarodne neovisne istrage o navodima o zlostavljanju, proizvoljnom pritvaranju, otmicama i mučenju aktivista te navodnom uključenju policije Berkut u navedena kršenja ljudskih prava;

12. osuđuje ruske dužnosnike i medije zbog opsežne uporabe propagande o navodnim kršenjima prava ruskojezičnih manjina koja nisu potvrđena te neutemeljenim optužbama o „fašističkoj” prirodi vlasti u Kijevu; ponavlja duboku zabrinutost zbog prava na slobodu govora u Rusiji i ukazuje na nedavni slučaj ruskog povjesničara Andreja Zubova koji je izgubio posao na Državnom institutu za međunarodne pitanja u Moskvi nakon što je iznio kritike o ruskom predsjedniku zbog preuzimanja Krima;
13. ponavlja hitnu potrebu da ukrajinska vlada, u uskoj suradnji s OEES-om i Vijećem Europe, poduzme mjere kojima se poštuju legitimna prava stanovništva koje govori ruski jezik i drugih kulturnih, nacionalnih i jezičnih manjinskih skupina, u skladu s odredbama Europske povelje o regionalnim i manjinskim jezicima i Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina;
14. poziva ukrajinske vlasti da zauzmu čvrst stav protiv ekstremista i radikalnih organizacija ili skupina koje pozivaju na kršenje ljudskih prava ili to same čine; ponavlja svoj poziv na neovisnu istragu kršenja ljudskih prava od kraja studenog 2013. i pozdravlja imenovanje treće strane u Međunarodnom savjetodavnom odboru Vijeća Europe te održavanje prve sjednice 9. travnja 2014.; smatra da je osiguravanje mira, međusobnog razumijevanja i poštovanja unutar ukrajinskog društva ključno za stabilnost zemlje i njezin napredak;
15. pozdravlja rezoluciju o neposrednom razoružanju svih nezakonitih paravojskih skupina u Ukrajini koju je ukrajinski parlament donio 1. travnja 2014.; međutim upozorava da se prilikom zauzimanja okupiranih zgrada u gradovima istočne Ukrajine ne smije koristiti prekomjerna sila; izražava ozbiljnu zabrinutost zbog nedavnih napada na policijske postaje u istočnim gradovima Donjecku i Slavjanjsku te zapljene oružja od strane napadača; poziva sve strane da pokažu umjerenost i nastoje riješiti spor mirnim putem;
16. naglašava važnost ponovne uspostave povjerenja u vladavinu prava i tijela nadležna za provedbu zakona u Ukrajini te podupire ideju o civilnoj misiji za uspostavu vladavine prava u Ukrajini u okviru ZSOP-a kako bi se pružila podrška vlastima u naporima za provođenjem reforme u policiji i pravosuđu;
17. ponavlja svoj poziv za uključiv demokratski pristup od strane prijelazne vlade Ukrajine kako bi se rizik od eskalacije nasilja i teritorijalne rascjepkanosti sveo na najmanju moguću mjeru; smatra da je u tom pogledu ustavna reforma ključna i potiče na razmatranje primjerenih mjera usmjerenih na decentralizaciju i samoupravljanje; pozdravlja jamstvo privremenog predsjednika Vlade Ukrajine o dodijeli veće ovlasti regijama; međutim naglašava da svaku odluku u vezi s teritorijalnom upravnom reformom mora donijeti isključivo ukrajinski narod i njegovi izabrani predstavnici;
18. u načelu pozdravlja ideju o održavanju nacionalnog referenduma o budućem statusu i

teritorijalnoj strukturi Ukrajine, koju je predložio privremeni predsjednik Oleksandar Turčinov u svojem televizijskom obraćanju 14. travnja 2014.;

19. mišljenja je da predsjednički izbori koji se održavaju 25. svibnja 2014. predstavljaju dobru priliku za vraćanje političke stabilnosti u Ukrajinu; stoga snažno potiče sve ukrajinske građane da sudjeluju na izborima i pomognu državi u ovom teškom trenutku; najavljuje svoju odluku o slanju misije za promatranje tih izbora i potiče sve dotične strane da učine sve u svojoj moći kako bi zajamčile slobodne i poštene izbore; vjeruje da bi zakonodavni izbori trebali biti organizirani ubrzo nakon predsjedničkih izbora i po mogućnosti prije kraja godine; ponavlja svoj poziv ukrajinskim vlastima da te izbore provedu u skladu s preporukama Venecijanske komisije te podupire usvajanje proporcionalnog sustava glasovanja kojim bi se olakšalo odgovarajuće predstavljanje stvarne lokalne situacije u zemlji;
20. smatra da bi se u okviru političkog rješenja ukrajinska vlada trebala obvezati na otplaćivanje duga prema Rusiji i ruskim bankama i poduzećima te da će dio financijske pomoći primljene od EU-a i međunarodnih institucija upotrijebiti za socioekonomski razvoj siromašnih regija na jugoistoku Ukrajine;
21. pozdravlja potpisivanje političkih poglavlja Sporazuma o pridruživanju Ukrajine kao važnog koraka naprijed i ponovne potvrde poštovanja zajedničkih vrijednosti; nadalje pozdravlja materijalnu i neposrednu pomoć koja je ponuđena Ukrajini jednostranim otvaranjem tržišta EU-a ukrajinskim proizvodima; očekuje uspjeh u sklapanju i provedbi preostalih dijelova Sporazuma o pridruživanju/Detaljnog i sveobuhvatnog sporazuma o slobodnoj trgovini (DCFTA), koji nikako ne predstavlja konačni cilj suradnje između EU-a i Ukrajine;
22. podržava uvjet EU-a u vezi s prijeko potrebnim strukturnim reformama za pomoć pri stvaranju povoljnijih uvjeta za održiv gospodarski rast, poboljšavajući upravljanje javnim financijama, razvijanje mreže socijalne sigurnosti i rješavanje problema korupcije; poziva na transparentnost prilikom korištenja sredstava EU-a i na provođenje učinkovitog nadzora od strane Komisije;
23. prima na znanje odluku Komisije o osnivanju Skupine za podršku Ukrajini koja će, u suradnji s ukrajinskim vlastima i uz doprinos država članica, odrediti tehničku potporu kako bi se stabilizirala krhka financijska, gospodarska i politička situacija u Ukrajini; smatra da bi se isti postupak također trebao upotrijebiti za Moldovu i Gruziju;
24. uvjeren je da događaji u Ukrajini naglašavaju potrebu da EU udvostruči svoju predanost i potporu europskom izboru i teritorijalnoj cjelovitosti Moldove i Gruzije s obzirom da se one pripremaju za potpisivanje Sporazuma o pridruživanju i Detaljnog i sveobuhvatnog sporazuma o slobodnoj trgovini s EU-om; poziva na potpisivanje Sporazuma o pridruživanju, uključujući Detaljne i sveobuhvatne sporazume o slobodnoj trgovini najkasnije do srpnja i za zadovoljstvom očekuje njihovo pravovremeno stupanje na snagu te provedbu;
25. izražava posebnu zabrinutost zbog ponovne nestabilnosti u separatističkoj regiji Pridnjestrovlju u Moldovi; smatra da nedavni zahtjev samoproglašene vlasti u Tiraspolu

od 18. ožujka 2014. o pripojenju tog područja Rusiji predstavlja opasan i neodgovoran korak; ponavlja pružanje potpune podrške teritorijalnom integritetu Moldove i poziva sve strane da hitno nastave dijalog u skladu s okvirom 5+2, usmjeravajući se prema mirnom i održivom rješavanju problema;

26. poziva EU da još više razjasni kako Istočno partnerstvo nije politika protiv Rusije, izbjegavajući različite interpretacije i nesporazume o tome što se tom politikom želi postići; smatra da je Istočno partnerstvo potpuno usklađeno s postojećim sporazumima o trgovini i da u cijelosti poštuje tradicionalne odnose Rusije s partnerskim i susjednim zemljama; smatra da Istočno partnerstvo ne podrazumijeva pristupanje NATO-u i nema namjeru suprotstaviti se Euroazijskoj carinskoj uniji; međutim smatra da je ono jamstvo potpore EU-a partnerskim zemljama koje su pod diplomatskim i gospodarskim pritiskom kojim se pokušava potkopati njihov suverenitet;
27. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjednici Komisije/Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, državama članicama, privremenom predsjedniku, vladi i parlamentu Ukrajine, vladama i parlamentima zemalja Istočnog partnerstva te vladi i parlamentu Ruske Federacije.